

		دبیرستان دخترانه امام رضا علیه السلام (دوره دوم) - واحد ۷			
نام و نام خانوادگی:		تعداد سئوالات : ۱۹		تعداد صفحات: ۳	
نام درس:		رشته: علوم انسانی		تاریخ برگزاری: ۹۸/ ۳/۲۵	
علوم و فنون ۱		پایه: دهم		وقت پاسخگویی: ۷۰ دقیقه	
					
ردیف	طراح محترم سؤال سرکار خانم مظهری				بارم
۱	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید: الف) بازخوانی متن از دید تناسب های معنوی، چون تضاد، ایهام، تشبیه در سطح قلمرو بررسی می شود. ب) قرن چهارم، دوره ی طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی است که با دانشمند بزرگی چون زکریای رازی شروع شد و با شاعر بی نظیری مانند ادامه یافت. پ) اساسی ترین عامل پیدایی شعر است. ت) ارزش موسیقایی سجع از همه سجع ها بیشتر است.				۱
۲	واژه « بادآورده » را یک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع کنید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید .				۰/۵
۳	در عبارت زیر سجع ها را بیابید و نوع هر کدام را مشخص کنید. الف) خبری که دانی دلی بیازارد تو خاموش تا دیگری بیارد. ب) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند به جمال .				۱
۴	قافیه ی درونی یا ذوقافیتین در کدام یک از سروده های زیر دیده میشود؟ مشخص کنید. الف) اول به بانگ نای و نی، آرد به دل پیغام وی وانگه به یک پیمانه می، با ما وفاداری کند ب) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان				۰/۵
۵	درستی یا نادرستی جمله های زیر را بنویسید. الف) به بیان مقصود با الفاظی روشن و روان، بلاغت می گویند. ☐ ص ☐ غ ب) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری واژگان ساده است . ☐ ص ☐ غ پ) به کوچک ترین واحد آوایی زبان هجا می گویند . ☐ ص ☐ غ ت) تقابل سجع ها در آرایه ی موازنه، سبب افزایش دادن موسیقی لفظی شعر می شود. ☐ ص ☐ غ				۱
۶	در هر یک از موارد گروه (الف) شرح و توضیح کدام واژه در گروه (ب) آمده است؟ الف الف) صدایی که میشنویم، بویی که حس میکنیم، مزه هایی که می چشیم ب) این زبان، زبان درباری سامانیان و مکاتبه ی مقامات دولتی بوده است پ) سخنی است خیال انگیز، موزون، سرشار از عاطفه ت) یکسانی دو واژه، در تعداد و ترتیب واج ها با معنای متفاوت ب شعر متن جناس همسان فارسی دری				۱
۷	برای هر یک از واژه های زیر، دو واژه هموزن بنویسید . الف) آزادی : ب) غزل :				۱

۸	مصوت های واژه های زیر را بنویسید . (الف) لبخند : (ب) خورشید :	۱
۹	واژه های جناس را در بیت زیر پیدا کرده و نوع آن را بنویسید. " ای خدا ای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچکس نبود روا	۰/۵
۱۰	برای هر یک از واژه های گروه (الف) یک واژه هم قافیه در گروه (ب) وجود دارد. هم قافیه ها را مقابل آن بنویسید. (در گروه ب یک مورد اضافه است). (الف) حکایت: سخت: پاییز: (ب) بخت ، شدت، رفت، لبریز	۰/۷۵
۱۱	با توجه به تقابل سجع های متوازی و متوازن، در بیت زیر، آرایه وجود دارد . " بغضهای کال من، چرا چنین ؟ گریه های لال من، چرا چنین ؟ "	۰/۲۵
۱۲	آیا در بیت زیر، آرایه ی واژه آرایی (تکرار) در واژگان " غریب " به کار رفته است؟ چرا ؟ " گر آمدم به کوی تو چندان غریب نیست چون من در آن دیار هزاران غریب هست "	۰/۵
۱۳	واژه های قافیه و قاعده ی قافیه را در هر یک از سروده های زیر بنویسید . (الف) آواز عاشقانه ی ما در گلو شکست (ب) بیا ای دل از اینجا پر بگیریم حق با سکوت بود، صدا در گلو شکست ره کاشانه ی دیگر بگیریم	۱
۱۴	در کدام یک از دو بیت زیر، آرایه ی موازنه به کار رفته است؟ چرا؟ (الف) چرخ ار چه رفیع، خاک پایت (ب) ای برتر از خیال و قیاس و گمان و وهم عقل ار چه بزرگ، طفل راحت وز هر چه گفته اند و شنیدیم و خوانده ایم	۰/۵
۱۵	کاربرد کدام آرایه در بیت زیر، سبب موسیقی در کلام و تأثیرگذاری بیشتر می شود؟ نمیدانم، نمی دانم، الهی تو دانی و تو دانی، آنچه خواهی	۰/۵
۱۶	هم ریشگی (جناس اشتقاق) در نوشته ی زیر، بین چه واژه هایی است؟ " حکیمی که با جُهل درافتد، باید که توقع عزّت ندارد و اگر جاهلی به زبان آوری بر حکیمی غالب آید، عجب نیست که سَنگی است که گوهر همی شکند.	۰/۵
۱۷	کالبدشکافی نثر متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید . " خداوندا! یک دل پردرد دارم و یک جان پر زجر. عزیز دو گیتی! این بیچاره را چه تدبیر؟ الهی! اگر چه بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است. طالب دنیا رنجور و طالب مولا مسرور . "	

۰/۵	سوالات کالبدشکافی نثر:	
۰/۵	الف) از میان انواع نثر ادبی، این متن در کدام نوع نثر قرار می گیرد؟ ب) یک حذف فعل به قرینه معنوی پیدا کنید.	
۰/۷۵	پ) در این متن، سجع ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید . سجع متوازی: سجع مطرّف: سجع متوازن :	
۰/۵	کالبدشکافی شعر سروده زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید . به سهراب بر، تیر باران گرفت نگه کرد سهراب و آمدش ننگ چو سهراب را دید گردآفرید سر نیزه را سوی سهراب کرد برآشت سهراب و شدچون پلنگ بزد برکمربند گردآفرید الف) نوع ادبی این سروده چیست؟ ب) یک قلمرو زبانی و یک قلمرو ادبی در این سروده بنویسید.	۱۸
۱	پ) در این سروده ، یک جناس ناهمسان و یک جناس همسان پیدا کنید .	
۱	ت) در بیت چهارم، ردیف و قافیه را مشخص نمایید .حرف یا حروف مشترک قافیه را بیابید و بنویسید حروف قافیه طبق کدام قاعده است؟	
۱	ث) خطّ عروضی بیت آخر را بنویسید. مرز هجاها را مشخص کنید. زیر هر هجا علامت آنرا بگذارید .	
۰/۵	متن زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید . "در عالم، نعمت بسیار است، و لکن آب نیکوترین نعمتهاست و در قرآن قصه ها بسیار است، و لکن قصه حضرت یوسف(ع) نیکوترین قصه هاست. پادشاه عالم، خبر که داد در این قصه، از حُسن سیرت او داد، نه از حُسن صورت او داد، تا اگر نتوانی که صورت خود را چون صورت او گردانی؛ باری بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی ." الف) یک نمونه واژه آرایبی در این متن بیابید و نشان دهید .	۱۹
۰/۵	ب) سجع متوازی در بین کدام واژه ها دیده میشود؟	
۱	پ) در این متن ترصیع بین کدام جمله ها دیده می شود؟ آن جمله ها را بنویسید .	
۰/۲۵	ت) نمونه ای از واج آرایبی در متن بنویسید.	
	همای سعادت همراهتان باد	

” باسم خدا “
” پانچ نامہ درس علوم و فنون ایسی ہیں “

۲- بار / ۵ / آ / و / د - بار / ۱ / د / و / د

۶۔ سن۔ فاسیری۔ شعر۔ جناس

۷- آب - آزل ۱ - ۱ - ۱ ۲ - ۱ ای ۹- حبس نام (روا - روا)

۱۰- حکایت اشدت سختی و محبت با سید لبریز ۱۱- موازنه
۱۲- خبر، زیرا واره «غریب» در دو مخرج دارا و دو معنی متفاوت است و معنی سوم خفته است.

۱۵- واژه های

۱۶- جہاں و جاہل ۱۷- نرِ مضع - این بیارہ را چہ تدبیر! - انجور، مسور - داغ، چراغ - در و زبر

(ت) اگر دو تہاب سے اب سے قاعدۂ ۲ - ریف اکر د

۱۹- (الف) قصه، صورت اول - (ب) سیرت و صورت
(پ) از حسن سیرت لو دار، از حسن صورت لو دار

ومن الله التوفيق - بالمرام المنشود